

Л.В. Фролова, д-р екон. наук, проф. (ОНПУ, Одеса)

О.С. Брагіна, здоб.(ОНПУ, Одеса)

СУЧАСНІ МЕТОДИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЦЕСНО-ОРІЄНТОВАНОГО БЮДЖЕТНОГО УПРАВЛІННЯ

Успішність і конкурентоспроможність діяльності підприємств багато в чому залежать від ефективно налагодженої системи процесно-орієнтованого бюджетного управління. Проте, сучасні умови господарювання характеризуються постійним динамічним темпом розвитку, що потребує відповідної реакції від підприємств і їх систем управління. Відтак, актуальності набуває пошук сучасних методів підвищення ефективності процесно-орієнтованого бюджетного управління.

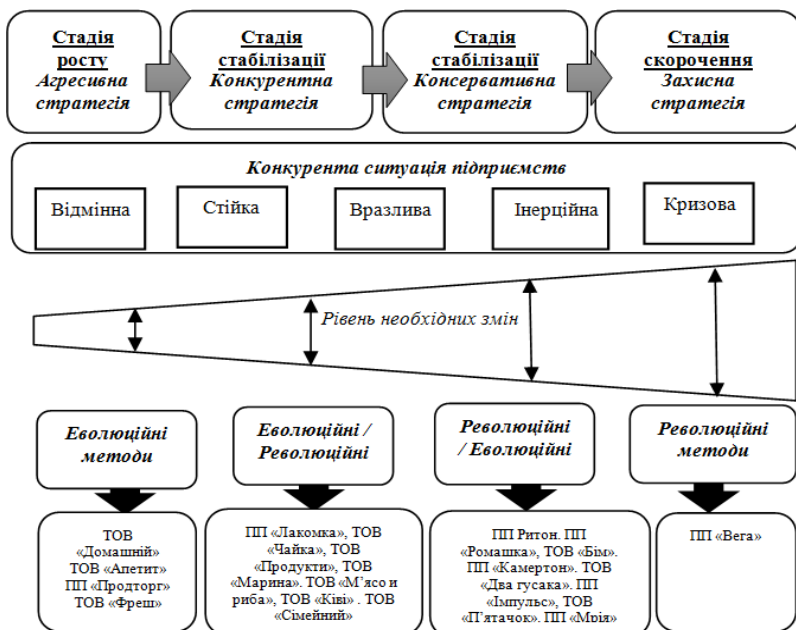
Дослідженню питань процесно-орієнтованого бюджетного управління та оцінки його ефективності присвячені роботи багатьох зарубіжних і вітчизняних дослідників, серед яких великий внесок внесли І.А. Бланк, Є. Брігхем, Н.В. Наумова, Л.В. Жарикова, В.П. Савчук, В.Е. Хруцький, К.В. Шиборщ, Дж. Брімсон, Дж. Антос. Однак залишаються не в повній мірі розглянутими питання пошуку сучасних методів підвищення ефективності процесно-орієнтованого бюджетного управління, що зумовило вибір теми дослідження.

Світова практика діяльності торговельних підприємств показала, що вибір того чи іншого методу підвищення ефективності передбачає здійснення певного ступню змін. Досягнення результату підвищення ефективності залежить від характеру та глибини даних змін. В загальному вигляді за способом здійснення існують два підходи до реалізації змін:

1) революційний підхід, який в основному реалізується за допомогою господарського реінжинірингу. Революційні зміни відбуваються під впливом неочікуваних подій або змін в оточуючому середовищі. Підприємства виявляються вимушеними проводити радикальні зміни в існуючій системі функціонування та управління, тому що ставиться під загрозу подальше їх існування. Революційний підхід передбачає виділення таких методів, як аутсорсинг, даунсайдинг, реінжиніринг, біореінжиніринг, бенчмаркінг.

2) еволюційний підхід, який в основному реалізується в межах організаційного розвитку. Він передбачає здійснення поетапних змін, розбивку процесу впровадження на відповідні етапи часу. Такі зміни

відносяться до добровільних і повинні бути заздалегідь сплановані та розкладені у часі. Еволюційний підхід передбачає виділення таких методів, як лін-продакшн, загальне управління якістю, концепція «6-Сигма», аутсорсинг, бенчмаркінг. Обґрунтування методів підвищення ефективності залежно від існуючої стратегії та рівня необхідних змін представимо на рисунку 1.

Рисунок 1 – Обґрунтування методів підвищення ефективності для підприємств з процесно-орієнтованим бюджетним управлінням

Відповідно до рисунку варто зазначити, що підприємства, які перебувають на стадіях стабілізації або скорочення, та діяльності яких характеризується як кризова або інерційна відповідно потребують революційних змін. Натомість, підприємства, які перебувають на стадії росту або стабілізації, та діяльність яких характеризується як відмінна та стійка потребує еволюційних змін.

Таким чином, питання пошуку сучасних методів підвищення ефективності управління підприємств завжди було актуальним і у зв'язку з мінливими умовами ринку таким і залишиться в майбутньому.